

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - י"ז

1. מה אומרים לפני הכלה בשעת הריקוד - בית שמאי: כלה כמות שהיא ולא ישבחוה במה שאין בה. בית הלל: כלה נאה וחסודה. מה טעמיהם? אמרו ב"ש לב"ה: הרי שהיתה חיגרת... והתורה אמרה מדבר שקר תרחק. ענו ב"ה לב"ש: 'מי שלקח מקח רע מן השוק.. ישבחנו בעיניו'. מכאן אמרו לעולם תהא דעתנו של אדם מעורבת עם הבריות לעשות לכל איש כרצונו.
2. בארץ ישראל היו שרים 'לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן' היכן עוד שרו כך? כאשר סמכו את רבי זירא. כאשר סמכו את רבי אמי ורבי אסי שרו: 'כל מן דין וכל מן דין סמוכו לנא, לא תסמכו... מסריסים את ההלכות, ולא סמרטטים שאינם נותנים טעם הגון [וי"א לא מן חמיסין, שאומרים חמישית מהטעם, ולא מן טורמיסין] כשר' אבהו היה בא מהמתיבתא לבית הקיסר, יצאו שם הנשים החשובות ושרו לו: רבא דעמיה ומדברנא דאומתיה בוצינא דנהורא בריך מתייך לשלם.
3. אלו עוד הנהגות של החכמים מצינו כשרקדו לפני הכלה?
 - א. רבי יהודה בר אילעאי היה נוטל בד של הדס ומרקד ואומר כלה נאה וחסודה.
 - ב. רב שמואל בר רב יצחק רקד עם שלשה בדי הדס, וא"ר זירא 'הזקן מביישנו', אך כשנפטר הבדיל עמוד אש בינו לבין העם ומקובלנו שזה קורה רק לאחד או לשתיים בדור. וא"ר זירא שההדס הועיל לו לזה.
 - ג. רב אחא הרכיב הכלה על כתפיו וריקד שאלוהו תלמידיו, האם אף אנו נעשה כך, אמר להם, רק אם נדמית לכם כקורה.
 - ד. בשם ר' יונתן: מותר להסתכל בפני כלה כל שבעה כדי לחבבה על בעלה, ואין הלכה כמותו.
4. כשמלווים את הכלה, ולפניהם מת מה יעשו? מעבירים את המת מדרך אחרת. ואת שניהם מעבירים משום מלך ישראל. אגריפס המלך פנה לדרך אחרת מפני כלה ושבחוהו חכמים. ואע"פ שמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, היה זה פרשת דרכים ולא היה ניכר שעובר מפניה.
5. מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה, ודווקא כשאין למת מלווים כל צרכו, כמה נחשב כל צרכו?
 - א. בשם רב: 12,000 איש, ועוד 6,000 תוקעים בשופר. וי"א: 13,000 איש ומתוכם 6000 תוקעים בשופר.
 - ב. עולא: שורת אנשים משער העיר עד הקבר.
 - ג. רב ששת: מה נתינתה בששים רבוא אף נטילתה בששים רבוא. ודווקא למי שקרא ושנה, אבל למי שגם לימד לאחרים אין שיעור לכמות אנשים.
6. מהי הינומא? בשם זעירי: חופה עגולה מענפי הדס. רבי יוחנן: צעיף שמתנמנמת בו. עוד למדנו - הראיה בבבל לבתולה - סיכת שמן בידי הנשים על ראש רבנן. ומעשה שנהגו כך. הסימן לאלמנה - שלא מחלקים כליות.
7. מדוע דברי ר' יהושע, עוסקים ב'שדה של אביו' ולא ב'שדה שלך'? משום הסיפא, 'אם יש עדים שהיא שלו' - אינו נאמן שקנאה. אם יש לו חזקת שלש שנים, מדוע לא נאמן, ואם אין לו חזקה, פשיטא שלא נאמן. אבל לגבי אביו הוצרך לחדש במקרה שהמחזיק החזיק שנתיים בחיי האב ועוד שנה בחיי בנו, שאינו נחשב חזקה כיון שאין מחזיקין בנכסי קטן. ואפילו אם המשיך להחזיק בשדה לאחר שגדל הקטן אין לו חזקה.
8. מדוע לא העמידו ב'שדה שלך' ובאופן שאכלה שותים בפניו ואחת שלא בפניו, כגון שברח הבעלים בשנה השלישית. ויתחדש בזה שאין למחזיק חזקה? אם ברח מחמת נפשות, פשוט שהמחזיק לא נאמן, כיון שחבירו לא יכל למחות. אם ברח מחמת ממון, יש לו חזקה, כיון שהיה על הבורח למחות אף שלא בפניו שהרי מועיל מחאה שלא בפניו.
9. מהיכן למדנו שמועיל מחאה שלא בפניו? שנינו: שלש ארצות לחזקה, שאם היה הבעלים הראשונים בארץ אחת והמחזיק בשדה, בארץ אחרת אינה חזקה - יהודה, ועבר הירדן, והגליל. וביאר רבי אבא בר ממל שהתנא סבר שאפשר למחות שלא בפני המחזיק ומשנה זו עוסקת בשעת חירום שאין שיירות מצויות ולא תגיע דבר מחאתו. וכן הדין בכל שתי עיירות שיש בהן שעת חירום, ונקט התנא יהודה וגליל כיון שהמצב הרגיל ביהודה וגליל הוא שעת חירום.